

До нової школи

Михайло Яцків

В дирекції школи запис на новий рік. Входить чухратий селянин середнього віку і хлопчик в полотняних штанцях і такій сорочці. Кілька людей коло директора. Учителька показує тим, що прийшли, лавку на боці. Селянин сідає, хлопчик розглядається по портретах на стіні і показує:

— Оце Енгельс, Маркс, Ленін.

Селянин торкає хлопця в плече:

— Тихо, пан директор пишуть.

Хлопець втихає. Учителька підходить до селянина:

— Що скажете, батьку?

Він вказує на хлопця:

— Дивіть, воно таке невидне, але воно щось собі міркує. Це син моєї сестри, її і шваґра вбили вороги, бо не давалися взяти до них на роботу. Я маю з ним клопіт. У мене дітей нема, він стоваришувався з іншим таким на кінці села, і той, старший, навчив його письма і рахунків, дає йому книжки, гуси заходять в чужі грядки, люди сваряться, моя жінка лютує, і я мусив гусей позбутися, щоб мати спокій. Але перепрошую дуже, у вас вже пізня година, а мені час у колгосп роздати хліб. Те, що вам буде треба, він все скаже.

Учителька взяла записник.

— Як називаєшся?

— Іван Підперигора.

Учителька розсміялася сердечно:

— От козацьке прізвище!

Вхопила його обіруч, але він вистрибнув, як щупак, з її обіймів. Глянув на вчительку, зміркував, що зле зробив, обтер око і спитав:

— А ви мене не будете бити?

Учителька уважно дивилася на нього.

— Ні, чому питаєш?

— Бо дідуньо казали, що їх в школі били за те, що не хотіли підписати за свого тата письма до папаримського, щоб переходити на латинську віру.

Вчителька всміхнулася.

— Це було дуже давно, але сьогодні вже нема. А ким ти хочеш бути?

— Я хочу бути офіцером, таким, що боронить Вітчизну перед ворогами.

— Ти знаєш тих славних учених, які тут на портретах? Хлопчик всміхнувся.

— Я знаю Шевченка, Франка... Я люблю Леніна, він дав народам світло, науку, працю і хліб.

— А звідки ти то знаєш?

— Як пас я гуси, то забігав до читальні і слухав, що люди говорили і читали.

Директор чув ту розмову і сказав вчительці, що хлопця треба взяти до другого класу.

Рано тітка дала Івасеві хліба з сиром, і він скоком-перескоком через лази й перелази помчав до школи.

1957